WOORD&DAAD

Uitgave van de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel

Marc Chagall, *De Schepping*, 1956

Met speciale bijlage: Programma Activiteiten 2018-2019

4 september 2018, 46ste jaargang, nummer 3

Protestantse Kerk

Gemeente en predikant

Zoals we nu inmiddels allemaal weten zitten we in verband met het ziekteverlof van Bas even zonder een gemeentepredikant.
En de kerkenraad heeft aangekondigd om in de nabije toekomst te zoeken naar een kerkelijk werker en later eventueel voor een predikantsplaats samenwerking te zoeken met buurgemeenten.
Hoe zit het eigenlijk met een dominee en een gemeente, de andere zgn. ambten, hoe verhouden die zich tot elkaar?
Het verschil tussen een protestantse gemeente en een RK-parochie is, dat een parochie ontstaat rondom een priester/pastor die handelt in opdracht van de bisschop en dat bij protestanten de gemeente een dominee beroept.
De parochie is exponent van de priester, de predikant is exponent van de gemeente.
Je kunt dit laatste ook zien bij een kerkdienst.
Wat u daarbij niet ziet is dat de ouderling van dienst in de consistorie de leiding heeft door het uitspreken van een gebed.

In de kerk heeft allereerst die ouderling nog steeds de leiding tot zij/hij die middels een handdruk overdraagt aan de predikant, die dan als voorganger kan gaan functioneren.
Aan het einde van de dienst wordt die status van voorganger weer afgenomen door de handdruk van dezelfde ouderling.

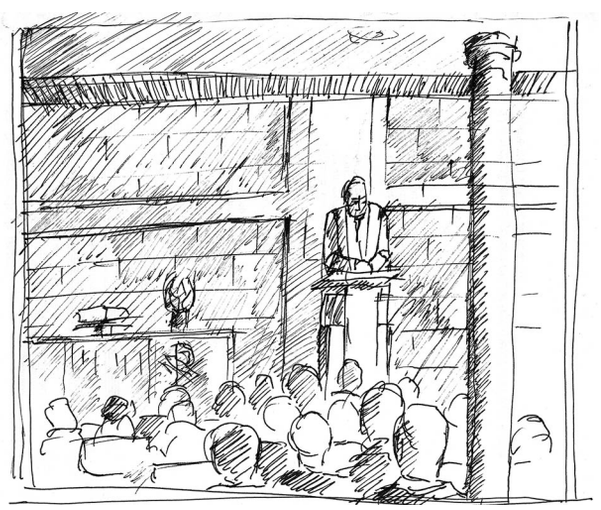

Het protestantisme is dan ook een *lekenbeweging*, zonder hiërarchische aspecten.
Met het woord hiërarchie doemt overigens meteen een ander probleem op ten aanzien van parochies en gemeentes.
Het woord betekent 'priesterheerschappij' en komt van het Griekse woord 'hiereus', dat priester betekent.
Maar...! ons woord priester is een verbastering van het Griekse woord 'presbyter', dat oudste betekent, of ouderling.

In het Hebreeuws is een priester een 'Cohen', en een oudste een 'Zaqueen'. Het woord voor oudste (presbyter) is dus priester (hiereus) gaan betekenen!

In de tijd van Jezus waren er priesters in de tempel van Jeruzalem. Daar bestond een hiërarchie maar ze konden overal wonen, want het priesterschap was erfelijk.
Maar die tempel was er alleen in Jeruzalem en dat was voor de meeste mensen ver weg.
Elk dorp had dan ook voor de wekelijkse vieringen en voor de studie van de Thora een synagoge, soms zelfs meer dan een.
Een synagoge werd bestuurd door presbyters, oudsten dus, priesters hadden er geen enkele functie.
De volgelingen van Jezus vormden in de eerste eeuw dan ook dit soort Jezus-synagogen, geleid door oudsten.
Ook al in de eerste eeuw kwamen er zogeheten diakenen, vooral in gemeentes met veel niet-Joodse leden.
Die diakenen organiseerden gezamenlijke maaltijden, de eucharistische bijeenkomsten, meestal op zaterdagavond na de sluiting van de sabbath.
Daarbij had iedereen eten en drinken meegebracht en dat werd afgegeven aan de diakenen, die dat dan opnieuw verdeelden. Wat er overbleef werd in de volgende week rondgedeeld aan de armen van het dorp.

De diaconie was dus van meet af aan een 'spending department' en dat vergt een zekere mate van controle, want gaat het er wel eerlijk aan toe?
Zo kwamen er 'opzichters' of in het Grieks 'episcopoi' en dat zijn onze bisschoppen geworden.

We zien dus dat de kerk in de beginperiode gewoon de organisatie van de toenmalige wereld heeft overgenomen.
Dat heeft ze ook later weer gedaan.
In de Romeinse tijd werd de bisschop een bestuurder over een groot gebied, zoals de Romeinen dat ook hadden met prefecten en landvoogden.
In de middeleeuwen werden de bisschoppen leenmannen van de wereldlijke heerser.
Bij de protestanten werd in de 16e en 17e eeuw de toenmalige regent model voor het kerkelijke ambt en de oudste werd een soort morele politieagent.

En in onze tijd?
Ach, er is zoveel gebeurd en veranderd in de loop der eeuwen, laten we het maar zoveel mogelijk doen op onze moderne manier: een beetje democratisch, als het even kan.
Maar wat mij betreft: liever geen hiërarchie, een gemeente zonder dominee is nog steeds gewoon een gemeente en die kan waar nodig altijd nog iemand inhuren.
Dus, we zijn en blijven een geloofsgemeenschap, wij maken die zelf, wij dragen die zelf, wij zijn die zelf.
Sterkte iedereen voor het nieuwe seizoen!

Ds. G. Baerends

Van de redactie

Als dit nummer van Woord&Daad in de brievenbus valt, is het nieuwe seizoen op 2 september al begonnen met de startzondag. We kunnen er geen verslag van doen, maar plaatsen wel het programma van het gemeenteberaad op die dag; een bijdrage van Jan Haan, over onze nabije toekomst.

Ook tot verdriet van de redactie, ging ds. Bas Stigter deze zomer met ziekteverlof. Gelukkig wilde Geurt Baerends in zijn plaats het hoofdartikel schrijven.
'Het woord is aan' wordt deze keer verzorgd door Hans Lubben. Daar zijn we heel blij mee, en we zijn van plan dat in de toekomst vaker te doen: iemand vragen het woord te nemen…
Kees Hermis stuurde ons een mooi gedicht uit zijn nieuwe bundel.
Chris Mondt schreef weer zijn column. Zelf schrijf ik iets over het boek 'De Profeten' van Heschel.
Marijke Wisse gaat in op het afscheid van Jeannet Venekamp van de kindernevendienst.
Nel van der Schouw gaat in op de organisatie van het pastoraat. En de rest, dat komt u wel tegen.

Evenals in voorgaande jaren vindt u als bijlage bij dit nummer het 'Programma Activiteiten 2018-2019'. Arie van der Harst en Dick van Hattum hebben er een hoop werk aan gehad, Arie schrijft er iets over.

Al met al een heel gevarieerd nummer; we wensen u er veel plezier mee.

P.H.O.

Gemeenteberaad op 2 september

Dit artikel leest u nadat het gemeenteberaad is geweest op 2 september, het is door mij geschreven voorafgaand aan het gemeenteberaad.

In dit artikel wordt in grote lijnen de informatie verstrekt die meer in detail op 2 september is gegeven.

Er komen drie onderwerpen aan de orde:
1. waar staan we op dit moment, wat is er gebeurd na het vorige gemeenteberaad op 23 november 2017;
2. hoe staat het met de initiatieven voor samenwerking met de buurgemeenten;
3. profiel kerkelijk werker.

Ambtsgroepen/kerkenraad
Het predikantenrooster t/m augustus 2019 is klaar. Er zijn nog een paar witte vlekken die we hopelijk kunnen invullen als we een kerkelijk werker hebben aangesteld. Zo lang die er niet is zullen we veel op eigen kracht moeten doen en dat zou in pastoraal opzicht kunnen knellen.
In dit nummer van Woord&Daad vindt u een artikel van Nel van der Schouw waarin u kunt lezen voor welke oplossing de kerkenraad heeft gekozen.

Ook zullen we Bas missen bij de beleidsontwikkeling in de kerkenraad en in de ambtsgroepen Eredienst, Pastoraat en Vorming en Toerusting. Op het moment van schrijven is nog niet bekend wie de consulent gaat worden die onze gemeente adviseert gedurende het ziekteverlof van Bas.
Zoals eerder vermeld zorgt Roel Rabbers voor continuïteit in Vorming en Toerusting en zullen er op beperkte schaal activiteiten plaatsvinden (zie elders in dit nummer).

Samenwerking
De afgelopen maanden hebben we onder leiding van 'onze' gemeentebegeleider Jack de Koster bij de buurgemeenten vastgesteld welke kansen en belemmeringen er zijn voor samenwerking.
Deze gesprekken zijn gevoerd met Best, Nuenen, Helmond en Eindhoven Noord (Johanneskerk).
We hebben vastgesteld dat alle gemeenten bereid zijn tot vormen van samenwerking, maar dat bij het oplossen van onze bestuurlijke problemen er vooral kansen liggen in Helmond en Eindhoven. Met beide gemeenten is een nader gesprek gevoerd met kerkenraadsvertegenwoordigers. Wij hebben aangegeven voorkeur te hebben voor onderzoek naar samenwerking met de Johanneskerk vanwege de banden uit het verleden en de nabijheid van die gemeente.

Afgesproken is dat Helmond afwacht of we met hen verder willen praten en Eindhoven Noord gaat onze vraag voorleggen aan hun kerkenraad. Ons doel is samen te gaan met de Johanneskerk, waarbij ons kerkgebouw in Son en Breugel de plek van samenkomst van onze gemeente is (en Sint-Oedenrode zolang als wij dat willen). Tevens zullen we met de kerkenraad algemene zaken van Eindhoven spreken over zakelijke en praktische aangelegenheden. We verwachten dat een proces van samengaan twee jaar in beslag zal nemen.
Een regiostructuur voor de genoemde gemeenten is niet uitgesloten, maar zal pas op langere termijn gerealiseerd kunnen worden.

Kerkelijk werker
De kerkenraad heeft besloten ook na het emeritaat van Bas nog niet over te gaan tot het beroepen van een predikant omdat dit beter kan gebeuren wanneer er duidelijkheid is over de samenwerking/samengaan met een van de buurgemeenten. Daarom wordt er een kerkelijk werker gezocht om ons gemeentewerk te ondersteunen.
Het profiel is voorgelegd tijdens het gemeenteberaad.

Profiel kerkelijk werker
Na het emeritaat van de huidige predikant zoeken we voor de voortgang van het gemeentewerk een kerkelijk werker die:
- aantoonbare affiniteit heeft met (crisis)pastoraat;
- beschikt over goede communicatieve vaardigheden en in staat is tot teamwork;
- de bereidheid heeft een preekconsent te verwerven;
- affiniteit heeft met liturgie;
- ideeën heeft en creativiteit kan ontplooien om met onze beperkte mogelijkheden (qua beschikbare menskracht) als kerk aanwezig te zijn in onze dorpen;
- de contacten kan onderhouden met de rooms-katholieke pastores.

Takenpakket
- crisispastoraat;
- ondersteuning en toerusting van vrijwilligers in het pastoraat;
- voorgaan in kerkdiensten;
- toerusten van vrijwilligers bij voorbereiding van (bijzondere) kerkdiensten;
- meewerken aan samenwerkingsverbanden in de regio.

We zoeken een mens die de kunst verstaat om mensen open, empathisch en toegankelijk tegemoet te treden en dit kan combineren met professionele distantie.

Eventuele suggesties gedaan tijdens het gemeenteberaad zijn uiteraard niet verwerkt in het bovenstaande.

Jan Haan

Startzondag 2 september 2018

Met de Startzondag is het nieuwe seizoen 2018-2019 begonnen.
Het thema is "Vertrouwen in de toekomst".

Op 2 september zijn de volgende mutaties, wat betreft de ambtsdragers, gemeld:

AFGETREDEN:

Ambtsgroep Vorming en Toerusting:
Mw. Yvonne Verweel, voorzitter V&T.
Dhr. Boudewijn Goudswaard, secretaris V&T.

Ambtsgroep Pastoraat:
Mw. Irene Polak, contactpersoon

NIEUW IS TOEGETREDEN:

Kerkenraad:
Dhr. Roel Rabbers, Ouderling met een bijzondere opdracht.
Roel treedt o.a. op als coördinator van V&T.

Ambtsgroep Pastoraat:
Vanuit de ambtsgroep Pastoraat is gemeld dat Mw. Din van Hoven contactpersoon blijft.
Zij wordt wijkcoördinator van het Harde Ven/Breeakker.

Tijdens het Ochtendgebed zijn de afgetreden ambtsdragers bedankt voor hun inzet in de afgelopen jaren.
De toegetreden ambtsdragers wordt veel succes gewenst in hun nieuwe verantwoordelijkheden.

Albert Vink, scriba Kerkenraad

COLOFON

Woord&Daad is een mededelingenblad dat wordt uitgegeven door de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel.
Verschijnt 5x per jaar. Oplage 520 ex.
Redactie: A. van der Harst, P. Oosting.
Opmaak: D. van Hattum.
Druk: Drukkerij 'Puntscherp', Eindhoven.

Distributie en bezorgklachten:
Son en Breugel: Dhr. J. Ero, tel. 0499-471153
St.-Oedenrode: Mw. G.C. Damen, tel. 0413-472215

Eerstvolgende verschijningsdata:
11-12-2018
19-03-2019
Kopij inleveren vóór:
26-11-2018
04-03-2019
U gelieve uw kopij ***OP TIJD*** aan te leveren, bij voorkeur per e-mail sturen naar:
redactiewoordendaad@kpnmail.nl

In voorkomende gevallen kan de redactie een artikel inkorten of niet plaatsen.

Vanuit de kerngroep Pastoraat

Op de website van onze gemeente is onder nieuws en reflectie de mededeling vanuit de kerkenraad te lezen over het ziekteverlof en de situatie rondom het komende emeritaat van onze predikant Bas Stigter.
Voorlopig is er zoals u zult begrijpen **geen 'spreekuur predikant'** mogelijk.

In de digitale Nieuwsbrief van 29 juni jl. is gemeld dat de kerkenraad met oplossingen zal komen voor situaties met ernstige pastorale problemen, die de kwaliteiten van pastoraal medewerkers/contactpersonen te boven gaan.

Via één van de in onze gemeente bekende predikanten kwamen we in contact met Petra Zweers, kerkelijk werker. Jan Haan en Nel van der Schouw hebben een gesprek met haar gevoerd en hebben er alle vertrouwen in dat zij de pastorale zorg in crisissituaties kan bieden.
Petra Zweers zal op oproepbasis beschikbaar zijn.

In voorkomende crisissituaties kan contact worden opgenomen met Nel van der Schouw. Wanneer zij niet bereikbaar is kan Ada Boersma worden gebeld.
Er is voor gekozen dat eventuele inzet van Petra Zweers altijd via mensen van de kerngroep pastoraat zal plaatsvinden zodat daarover steeds duidelijkheid en overzicht bestaat.

Wellicht ten overvloede deze bekende informatie:
Voor contact met onze gemeente, van welke aard dan ook, kan altijd contact worden opgenomen met één van onze aanspreekpersonen. Hun namen en telefoonnummers staan op de achterkant van elk nummer van Woord&Daad vermeld.

In geval van overlijden kan zoals altijd contact worden opgenomen met Carla Poot, zij regelt de praktische zaken rond afscheids/rouwdiensten. Bij afwezigheid van Carla wordt dit door Ada Boersma gedaan.

Telefoonnummers:

Ada Boersma	0499-473870
Carla Poot	0499-474976
Nel van der Schouw	0413-477914

Mede namens Ada Boersma en Alet Versnel,

Nel van der Schouw

Vanuit de ZWO

Hierbij wat informatie vanuit de ZWO.

"Postzegels en Ansichtkaarten"
Tot nu toe was het mogelijk uw ansichtkaarten en postzegels in de schoenendoos in de kerk te deponeren. De ZWO zorgde dat deze op de juiste plek kwamen; nog hartelijk dank hiervoor.
Maar helaas, de opbrengst wordt steeds minder en de zorg om het op de juiste plaats te krijgen groter; dit heeft ons doen besluiten met deze actie te stoppen en onze energie in andere projecten te stoppen.

Voor komend najaar hebben we de volgend activiteiten op het programma staan.

"Op zoek naar Veiligheid"
De ZWO- groep heeft voor komend seizoen gekozen om mee te doen aan de actie van Kerk-in-Actie "Op zoek naar veiligheid". Uit dit grote project hebben we twee onderwerpen gekozen namelijk;
- *Droogte bestrijden in Ethiopië*
- *De strijd tegen het water in Bangladesh.*

"Droogte bestrijden in Ethiopië"
Informatie over dit project vindt u op onze website. Om voor dit project geld in te zamelen hebben we een smakelijke activiteit gepland. Op **donderdag 11 oktober** wordt er in de kerk aan de Zandstraat een Ethiopische maaltijd geserveerd, verzorgd door het Ethiopische restaurant in de Schootsestraat te Eindhoven (www.ethiopisch-restaurant.nl)
In een gezellige Ethiopische sfeer kunt u kennis maken met deze smakelijke keuken en haar rituelen. Uiteraard moet er voor de maaltijd betaald worden; de opbrengst (na aftrek van de kosten) komt dan ten goede aan ons doel. Houdt voor meer info en aanmelding de Nieuwsbrief en Website in de gaten.

"De strijd tegen het water in Bangladesh"
Dit thema krijgt in het voorjaar 2019 de aandacht.

"Nienke Pruiksma"
Deze naam is u vast nog bekend van voorgaande jaren, Nienke betrokken bij Comin en door ons jaren gesteund. Wel, Nienke komt met verlof naar Nederland en wij hebben haar bereid gevonden op **zondag 11 november** onze gemeente te bezoeken. Waarschijnlijk zal zij een bijdrage leveren aan onze zondagse dienst en aansluitend ons bijpraten over haar werkzaamheden. Volgt u ook nog haar Blog (https://www.kerkinactie.nl/projecten/uitgezonden-medewerkers/nienke-pruiksma)

"Amnesty"
Op **maandag 10 december** organiseren we samen met Amnesty International een Mensenrechtendialoog
Het lijkt zo vanzelfsprekend: discrimineren doe je niet. We mogen zeggen wat we vinden. We mogen de godsdienst belijden die we zelf willen. En iedereen heeft recht op privacy. In Nederland hebben we onze zaken goed op orde. Mensenrechtenschendingen gebeuren vooral ver weg. Althans, zo lijkt het, want bij nadere beschouwing blijken mensenrechten ook in Nederland onder druk te staan. De komende tijd wil Amnesty in het land in gesprek gaan over mensenrechten.
Ook hier in Son en Breugel gaan wij het gesprek aan met elkaar op die 10e december, de Dag van de Rechten van de mens.

Wat vinden Nederlanders eigenlijk van mensenrechten? Niet alleen ver weg, maar ook in ons eigen land. Hoe belangrijk vind jij jouw privacy? En realiseer je je dat je zelf ook soms discrimineert? Om hier samen achter te komen is Amnesty de **Mensenrechtendialoog** gestart. Aan de hand van een prikkelende vraag gaan deelnemers op zoek naar het belang van de mensenrechten als het gaat om privacy en veiligheid, migranten en vluchtelingen en racisme en discriminatie.

Meer info volgt later via website en Nieuwsbrief.

De ZWO groep

Maaltijd alleengaanden

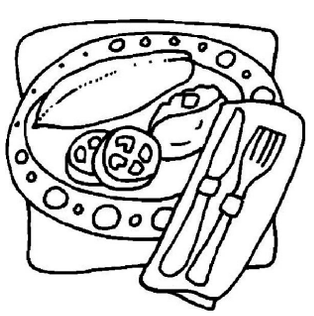

Al jaren organiseren wij een paar keer per jaar een maaltijd voor alleengaanden.
Zo langzamerhand is het aantal tafelgenoten flink gegroeid.
De sfeer is altijd gezellig en er ontstaan geanimeerde gesprekken.
We hopen er nog een tijdje mee door te kunnen gaan, maar het zou prettig zijn als er versterking in de kookclub zou komen.
Ook als je een goed recept of een goed idee hebt, dan horen wij dat graag.
De eerstvolgende maaltijd is gepland op *zondag 16 september*.
Als je je aanmeldt bij een van ons, dan ben je vanaf 5 uur welkom.
We drinken een glaasje en omstreeks 6 uur gaan we aan tafel.
E.e.a. vindt plaats in het kerkgebouw aan de Zandstraat.

Agaath Brokke	*tel.: 471125*
Anneke Kauffmann	*tel.: 471879*
Joukje Elzinga	*tel.: 472614*

Terugblik Financiële actie Diaconie

Een korte terugblik op de financiële actie van de Diaconie. Voor het eerst dit jaar zijn de twee acties na elkaar gedaan. In januari was er de actie Kerkbalans en in maart de diaconale actie. Met deze gelden en de collectes proberen we als ambtsgroep Diaconie de noden zowel binnen de gemeente als daarbuiten, waar ook ter wereld, te lenigen.
Het was voor ons als leden van de Diaconie even wennen. Zoveel brieven printen, vouwen en in enveloppen doen, daarbij ook nog de toezeggingsformulieren en retourenveloppen. Maar op een mooie zaterdagmorgen was de klus geklaard. Dankzij de bezorgers van Woord&Daad kon de brief mee met een uitgave van Woord&Daad. Nogmaals hartelijk dank!

En dan begint een spannende tijd: begrijpen de mensen de splitsing, zal er goed op gereageerd worden, werkt het met de retourenveloppen? Maar na 2 weken zijn er al volop antwoorden retour. Deze worden dan verwerkt door de bijdragen-administrateur, zodat de incasso's gelijklopen. Fijn dat het zo kan. De opbrengst van deze actie heeft de Diaconie verheugd. Er is een mooi bedrag toegezegd, meer dan vorig jaar. En dat stemt tot grote tevredenheid.

Met deze gelden kunnen we een bijdrage leveren aan onze vaste afspraken zoals met Diaconaal Inloophuis 't Hemeltje en met Vluchtelingen in de Knel.
Daarnaast kunnen we nu ook extra bijdragen bij noodhulp waar ook ter wereld, maar ook in eigen dorp en land.
We danken alle gevers heel hartelijk voor de toezeggingen.

Ambtsgroep Diaconie
Jeannet Venekamp

Activiteitenprogramma 2018/2019

Een korte toelichting

Bij deze uitgave van Woord&Daad ontvangt u ook het activiteitenprogramma voor het seizoen 2018/2019. Anders dan vorig jaar is het een apart 'boekje' geworden en niet als bijlage 'ingenaaid'. Dit heeft te maken met de nieuwe privacyregels (AVG), waar later in Woord&Daad meer over zal wordt gezegd. In het activiteitenboekje worden de namen en adressen van alle ambtsdragers en leden van overige werkgroepen gepubliceerd. Zij hebben hiertoe hun toestemming gegeven. De losse bijlage wordt nu alleen verstrekt aan leden en vrienden van de gemeente, zodat de persoonlijke gegevens alleen in beperkte kring beschikbaar worden. Het kerkblad zelf heeft een ruimere verspreiding, ook aan buitenstaanders. Hierin worden ook wel namen en adressen genoemd maar alleen in enkele gevallen (b.v. aankondigingen van bepaalde activiteiten of noodzakelijke contactadressen) en ook alleen als er toestemming voor is.

Het lijkt allemaal wat overdreven, maar als we het niet netjes doen, dreigen er flinke boetes!

Het overzicht voor Uw agenda is wat beknopter dan vorige jaren. Zo zijn de Bijbelmiddagen voor 65+ vervallen en data voor leerhuisavonden nog niet bekend. Ook vanuit V&T zijn nog niet alle activiteiten beschikbaar. Mededelingen hierover volgen later in Woord&Daad en via de digitale nieuwsbrief. Roel Rabbers heeft de taak op zich genomen e.e.a. te coördineren.

Tenslotte nog een opmerking over de totstandkoming van het activiteitenprogramma. Dit boekje werd jarenlang verzorgd door Yvonne Verweel en Ria Engerink. Beide dames zijn er nu mee gestopt en de redactie van Woord&Daad heeft deze taak overgenomen. Yvonne en Ria, namens de gemeente, hartelijk dank voor jullie inzet en onze complimenten met de wijze waarop jullie het iedere keer weer op tijd en nauwkeurig voor elkaar kregen! Petje af!

AvdH (red.)

Afscheid Jeannet

Al jaren groot hart voor kinderen

"Neem jij het kaarsje mee?" Zo klinkt de terugkerende vraag van Jeannet aan een van de kinderen als ze via het middenpad de kerkruimte verlaat en richting kindernevendienst loopt. Een rijtje meisjes en jongens loopt voor haar uit, Jeannet als trouwe 'herderin' erachteraan. In een geschikte ruimte staan knutselspullen klaar en ligt het tijdschrift *Kind op Zondag*. Dit is een methode die Jeannet vaak als werkvorm gebruikt om de tekst van die zondag in begrijpelijke kindertaal te vertalen. Hierdoor mist ze zelf de preek, echter dat heeft ze ervoor over. In haar afscheid zegt ze: "Ik vind het zo belangrijk dat kinderen de verhalen horen. Jezus zei het al: Laat de kinderen tot mij komen". Je mag hen niet vergeten, is haar uitgangspunt. Vele tientallen jaren heeft Jeannet de kindernevendienst met veel toewijding voorbereid en geleid. Het aantal kinderen loopt de afgelopen jaren zienderogen terug; daarom is besloten om de gelden die hiervoor beschikbaar zijn voor andere doeleinden in te gaan zetten.

Het is Zondag 1 juli 2018, prachtig zonnig weer. Bij de deur van de kerk in Son wachten vrolijke en gespannen gezichtjes elkaar op. Plastic tassen in de hand waar zelfgemaakte bloemen uitsteken. Jolanda Oostra heeft alle kinderen namelijk gevraagd een zelfgemaakte bloem mee te nemen, met een kaartje met een wens voor Jeannet erop, om haar te kunnen verrassen met een groot fleurig boeket. Het is vandaag de laatste zondag dat ze officieel kindernevendienst geeft. Een grote groep kinderen is vandaag speciaal gekomen om haar te bedanken. Ze krijgt een warm applaus van de gemeente voor al haar jaren enthousiasme en gedrevenheid.

Maar of dit echt de laatste keer is, is nog de vraag. Jeannet zegt namelijk in haar slotwoordje: "Het kan zijn dat als er toch wat kinderen in de dienst zitten, ik ze wel mee naar achter neem en ter plekke kindernevendienst geef." Tja, dat is typisch Jeannet, een groot hart voor kinderen!
Dank je wel voor alle jaren.

Marijke Wisse

Bedankt!

Op zondag 1 juli heb ik afscheid genomen van de kindernevendienst.
Zoals gezegd: met veel plezier heb ik het 20 jaar gedaan. Tot mijn verrassing kreeg ik een hele mooie bos bloemen van de kinderen én van de gemeente met de namenlijst. De bos van de kinderen staat nog steeds volop te kleuren in huis.

Bedankt voor de bloemen en alle lieve woorden.

Jeannet Venekamp

Profetie

De religieuze mens tot de orde geroepen

Het 'Oude Testament' heet in de Naardense Bijbel 'De Hebreeuwse Bijbel'. Daarmee heeft Pieter Oussoren, de vertaler, willen aangeven dat hij in zijn vertaalwerk is uitgegaan van de Hebreeuwse eigenheid van het boek. Hij is daarin verwant aan wat bekend is geworden als de 'Bijbelse Theologie' van de 'Amsterdamse School'.

Afgezien van de aard van de vertaling, is er een ander opvallend verschil tussen de Naardense (Hebreeuwse) Bijbel en het 'Oude Testament'. Dat zit hem in de *volgorde* van de boeken.

De Hebreeuwse Bijbel bestaat uit drie delen. De Tora, de Profeten (Nebiïm) en de Geschriften (Chetoebim); de eerste letters vormen de benaming van de Hebreeuwse Bijbel: Tenach. De drie delen staan in die volgorde in de Hebreeuwse Bijbel. Zo niet in het Oude Testament.
Het Oude Testament begint eveneens met de Tora. Maar vervolgens staan Profetenboeken en Geschriften door elkaar. De volgorde is wel voor alle 'Christelijke Bijbels' dezelfde, en gaat mogelijk terug op de Septuagint.

Persoonlijk vind ik het ronduit arrogant om van andermans boek (De Hebreeuwse Bijbel van de Joden) de hoofdstukken in een andere volgorde te plaatsen, en dat boek dan als het jouwe uit te geven. Het is maar hoe serieus je je 'joodse wortels' wil nemen…
Het verdient dan ook alle lof dat de Naardense Bijbel die fout na eeuwen(!) herstelt. Maar intussen worden de bijbel-lezingen in onze eigen kerkgemeenschap alleen bij uitzondering uit de Naardense Bijbel gedaan. Het is maar hoe serieus je je joodse wortels wil nemen…
Ik schreef het al eerder: Wij zijn vervreemd van onze bron. Wat erger is: wij zitten daar niet zo mee.

Het tweede deel van de Hebreeuwse bijbel heet dus Profeten. Het wordt gevormd door ons Oude Testament vanaf het boek Jozua, met uitzondering van: Kronieken t/m Hooglied, Klaagliederen en Daniël; dat zijn 'De Geschriften'.

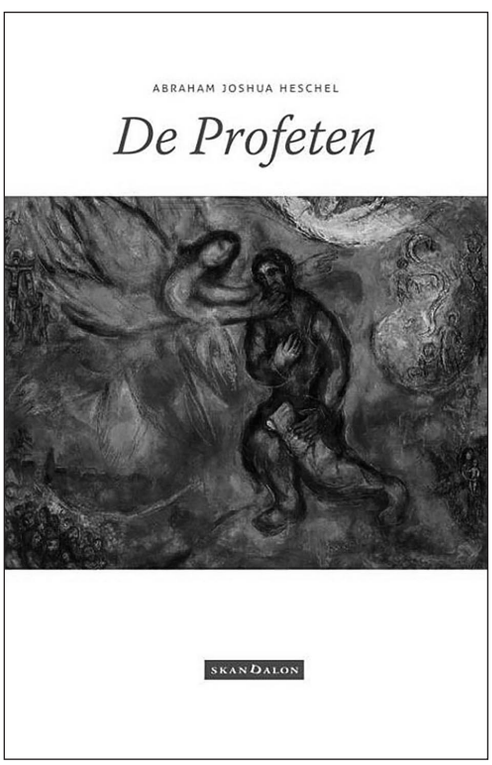

'De Profeten', dat is ook de titel van het boek dat Abraham Joshua Heschel (1907-1972), een van de belangrijkste Joodse filosofen van de vorige eeuw daarover schreef. Begin vorig jaar was ds. Sjirk van der Zee in onze gemeente te gast om erover te spreken. Ik was niet de enige, die het boek die avond aanschafte, maar lezen deed ik het pas deze zomer.

Het boek is van groot belang voor wie hecht aan onze(?) 'joodse wortels'.
Hemelsbreed, is namelijk het verschil tussen het Bijbelse denken, zoals dat in 'De Profetie' tot uitdrukking wordt gebracht, en het denken in de westerse filosofie, waar de christelijk kerk zo het een en ander van heeft mee gekregen.
Overigens maakt Heschel duidelijk dat ook het verschil met de oosterse godsdienst en filosofie zo groot is, dat het gemak waarmee in onze tijd, ook in de kerk, al wat 'spiritueel' is op één grote hoop gegooid wordt, niet getuigt van kennis van zaken.
Nergens ter wereld is iets vergelijkbaar met het Bijbelse verschijnsel profetie!

Het verschil met het denken in westerse filosofie en christelijke kerk wordt met name duidelijk als Heschel ingaat op wat hij noemt het goddelijke *pathos*. De God van de Profeten maakt zich zorgen over de geschiedenis van de mensen. Hij is betrokken, Hij kent toorn, Hij kent woede, Hij kent barmhartigheid. Echter, en dat is van groot belang, die pathos is niet een *eigenschap* van God, het is zijn *aard*.
Hoe weet Heschel dat? Omdat kennis van God door de profeet niet wordt verkregen door filosoferen, zoeken, studeren, denken van de mens, van de profeet in dit geval. Nee, het is kennis die hem deelachtig wordt van Godswege, omdat hij met God *te maken krijgt*. God *overkomt* hem. God spreekt hem aan.
Het is vergelijkbaar met waar ik eerder over schreef: de uitspraak van Quaknin. 'God is tekst'. Dat is niet een eigenschap, dat is Zijn aard. Meer is er niet. Daarachter valt niets te zoeken. Dat is nl. het gebied van 'religie', en daar gaat het in het Bijbelse denken niet om. Integendeel, ik herhaal hier nog eens het verhaaltje waarmee Quaknin zijn boek begint: dat is de 'grootste ramp': dat de Tora een g*odsdienst* is geworden.

Het is een gedachte waar wij nog steeds de grootste moeite mee hebben.
Dus als Yvonne Zonderop een boekje schrijft, 'Ongelofelijk', 'over de verrassende comeback van religie', vraagt ze zich nergens af of we met die vermeende comeback nou zo gelukkig moeten zijn. Daargelaten, of ze eigenlijk wel gelijk heeft. Het dagblad Trouw en het magazine Volzin hebben er in ieder geval een boodschap aan. Niets wijst erop, dat ze daar in de redactie weet hebben van de 'grootste ramp'.

Het is waar ook de profeten mee te maken hebben. De mens heeft zo zijn eigen gedachten: Voor de mens gaat het in de wereld om macht en om de rol van geweld om dat te bereiken. Daartegen keert zich de Profetie. Lees het hoofdstuk 'Geschiedenis' in het boek van Heschel.
Voor ons, voor Aristoteles, voor Plato, voor Epicurus, gaat het om de God, die wijzelf bedenken: Het Opperwezen, dat zichzelf genoeg is, de onbewogen beweger, 'Iets'.
Maar de profeet, Mozes, Jesaja, Amos kent God door een 'ervaring': 'de hand van de Ene is op hem', en *dat* brengt hem op geheel andere gedachten. Lees het hoofdstuk 'Vergelijkingen en Tegenstellingen' van Heschel.

De God van de Profetie maakt zich zorgen over de menselijke geschiedenis. Die geschiedenis is niet zoals Hij die zich gedacht had. De mens 'wandelt niet op Zijn Weg' d.i. de Tora! Dat wekt zijn woede, dat maakt hem boos. Maar niet 'altoos'. Hij is veranderlijk, geheel in tegenstelling tot de god van Epicurus.
De God van de Profeten krijgt een waas voor zijn ogen, als hij kijkt naar zijn 'schepping', de mens naar zijn beeld. Maar, dat wordt niet gezegd om iets over God te vertellen, maar over de mens.
Buiten de bijbel, in onze 'filosofie', is God deel van 'het zijn', en óf, daar geloven we niet meer in (God bestaat niet), óf we hebben het vervangen door 'Iets', en daar willen we dan nog wel in geloven. 'Iets' zal er toch wel 'zijn'?
Maar de Hebreeuwse Bijbel vertelt ons over een heel andere 'God'. Die is er niet altijd en eeuwig als deel van al wat 'is', nee, die 'is' er alleen maar (voor jou) als 'zijn hand op jou is', als hij je iets influistert. En anders? Anders 'is hij er niet'.
Dat is de reden dat je 'atheïst' en 'profeet' moet zijn om de Hebreeuwse Bijbel te begrijpen. Want die God, die niet bestaat, heeft jou iets te melden.

Piet H. Oosting

Het woord is aan...

In maart 1971 gingen Gerrit en ik wonen in de Drentelaan. Ik kom uit Den Helder, 'met attestatie' (bewijs van goed gedrag).

Al snel werd ik lid van de cantorij. We zeiden nog 'meneer' en 'mevrouw' tegen elkaar. Toen ik penningmeester werd, kreeg ik een ledenlijst, en leerde daardoor alle namen (en adressen) van de leden kennen.

Later gingen we voornamen gebruiken, en werd dirigent Pater Hoogenboom: *Floor*, en *'je en jij'*, hoewel Loes nog even aarzelde: "Hij is toch een pater?"
Maar wij durfden het wel aan. Onze predikant was immers ds. *Hans* de Pater en die was helemaal niet gewichtig. (Maar wèl heel belangrijk in ons gemeenteleven, en goed bevriend met Floor).

Iets nieuws was ook het koffiedrinken na de dienst, eerst eenmaal per maand, na een tijdje (ca. 1995) elke zondag. Dat beviel heel goed en werd een waardevol onderdeel van de zondagse bijeenkomst.

De wat lossere en luchtiger stijl in de gemeente werd ook duidelijk zichtbaar in 1984, toen we het 35-jarig ambtsjubileum van ds. De Pater vierden met een cabaretprogramma, dat klonk als een klok. Een onverwacht rijke oogst aan toneelspel, zang en geestige voordrachten werd over het voetlicht gebracht en over onze dominee en zijn vrouw uitgestort. Iedereen genoot; het werd op de band opgenomen, die je nog steeds kunt beluisteren en bekijken.

Tegenwoordig is het werk van de predikant ook anders. Niet meer zoveel pastoraal huisbezoek bij alle gemeenteleden, maar wel een wekelijks spreekuur in de werkkamer van de predikant in de kerk. Met de mogelijkheid om een afspraak voor een huisbezoek te maken.
De predikant kreeg ook een taak in Vorming en Toerusting: bv. Maandagochtendgroepen (gestart door ds. Van de Born) aansturen, en een bijbel-kring voor oudere gemeenteleden.

Er kwamen vrijwilligers voor het vervoer naar de kerk, en voor het zondagse koffiedrinken, voor de begeleiding van de samenzang (organisten en pianisten).

Nu ik dit zo opschrijf, lijkt het me, dat het wel verbeteringen zijn; dat onze gemeente veel actieve leden heeft, die in allerlei opzichten graag meedoen aan wat er hier gebeurt. Dat de gemiddelde leeftijd wel hoger wordt spreekt vanzelf. De jongere generatie heeft het vaak druk met een baan, een gezin en allerlei vrijwilligerswerk, en dat is goed (als het maar niet te veel wordt).

De verschillen tussen 'toen' en 'nu' heb ik, denk ik, wel grotendeels opgenoemd.
En wat ik vergeten ben *kan* ik helaas niet opnoemen. Dat mogen anderen eventueel doen; prima!

Hans Lubben

Avondmaalstafel Knoptorenkerk. Foto: Gerrit Lubben

Hiernamaals

"Het hiernamaals is de grootst mogelijke kolder die ooit verzonnen is", begint de 78-jarige man onmiddellijk als ik me aan hem heb voorgesteld. We hadden nog geen woord gewisseld. Hij heeft zojuist van de dokter gehoord dat hij niet meer lang te leven heeft, waarna de verpleging mij vroeg hem te bezoeken. Na deze kordate uitspraak geeft hij aan geen behoefte te hebben aan een gesprek, hij heeft niets met de kerk en gelooft nergens in, zegt hij. Ik leg uit dat ik niet namens een kerk kom en hem niet van iets probeer te overtuigen. Ik ben er om te horen hoe het met hem gaat na de mededeling van de arts. Hij blijft bij zijn standpunt dat er niet over gesproken hoeft te worden, nu niet, en later ook niet. Ik mag niet terugkomen. Ik geef zijn reactie terug aan de betreffende verpleegkundige met de vraag om alert te blijven.

Meteen daarna ga ik naar de mevrouw voor wie ook gebeld werd. Ook zij is 78 jaar en heeft niet lang meer te leven. Ze zal naar een hospice gaan. Ze vertelt me haar levensverhaal waarin veel verdriet voorkomt. Het diepste dal was de periode nadat haar enige dochter tijdens de bevalling van haar vierde kind overleed. Mevrouw was toen zelf juist weduwe geworden en stond naast haar schoonzoon voor de taak vier kleine kinderen, waaronder de baby, zo goed mogelijk op te vangen. Ook deze periode kenmerkt zich door verdriet en tegenslagen. Nu is ze zelf aan het einde van haar leven. Haar troost is de gedachte dat ze na ruim twintig jaar weer met haar overleden dochter verenigd zal worden. Ze vertelt hoe ze tot dat geloof is gekomen. Toen haar broer stierf, hij was geheel verlamd, reikten plotseling zijn verlamde armen omhoog. Zijn gezicht straalde. Beschroomd zegt ze dat hij op dat moment zijn overleden kinderen moet hebben gezien. Die gedachte is nu haar troost bij haar eigen sterven.

Een week later vertelt een jongere vrouw die een riskante operatie moet ondergaan een soortgelijk verhaal. Ze is zich ervan bewust dat de operatie mogelijk niet goed zal aflopen. Het doet haar veel verdriet dat in dat geval haar man en kinderen zonder haar verder moeten, en ook voor haarzelf is de gedachte heel verdrietig dan niet meer bij hen te zijn. Maar bang om te sterven is ze niet. Ze vertelt over haar oude, stervende moeder, een vrouw met diepe rimpels in haar gezicht die tekenden wat ze had meegemaakt. Toen moeder stierf, veranderde haar gezicht in dat van een jong meisje: stralend, zonder rimpels. Toen blies ze haar laatste adem uit. Met dit beeld voor ogen durft mevrouw de operatie in te gaan. Ze is ervan overtuigd na de dood een andere werkelijkheid te zullen betreden waar alles goed is, beter dan we ons nu kunnen voorstellen. Deze gedachte geeft haar de kracht om de operatie aan te durven.
Hiernamaals, kolder of kracht.

Berthilde van der Zwaag
Geestelijk verzorger Maxima Medisch Centrum

Mondtjesmaat

Verontrustend religieus!

“Wat lees ik daar nou?”, denkt u wellicht. Dat moet toch wel een vergissing zijn? Die twee woorden ‘religie’ en ‘verontrusting’ zijn toch geen vrienden? Als ik hoor dat de moderne mens weliswaar niet meer kerkelijk, maar toch ongeneselijk religieus is, dan rijzen mij echter de haren te berge.
En dat komt omdat ik na een heel leven met de Schriften ‘gepokt en gemazeld’ ben in de Bijbeltaal.
Een kolossale fout die je steeds weer overal hoort is, dat ons christelijk geloof en het jodendom monotheïstische godsdiensten zouden zijn. “We doen niet mee met die vele andere godsdienstige instituties die zeggen meerdere goden te vereren. Nee hoor, wij hebben er maar Eén. Die anderen zijn gewoon verzinsels. Die bestaan niet. Punt uit. Wij hebben de enige echte God.” Dat er maar één God is, is echter net zo onwaar als wanneer een man zou zeggen: dat er maar één vrouw zou zijn. Nou ja, dat is nogal wiedes. Want met eigen ogen kun je zien dat er ontelbare andere vrouwmensen zijn. Maar er komt een moment dat een man zegt: ik kies voor háár. Zij is voor mij de beste. Wat overigens niet wil zeggen dat toch vele mannen het aanschouwen van ander vrouwelijk schoon buitengewoon boeiend blijven vinden! Bepaalde kranten en tv-rubrieken lopen ervan over!

Hè, zijn er dus meer goden? Ja, er zijn er veel meer. In de beroemde Bergrede, waar het gedrag van de messiaanse mens wordt uiteengezet, spreekt Jezus die verontrustende woorden: *Je kunt niet God dienen en de mammon.* Naast elkaar! Dat zouden we dus eens serieuzer moeten nemen. Ik durf mijn schaarse spaarcentjes er onder te verwedden dat het merendeel van de mensen (ook van de kerk) het wèl met beiden proberen. Mammon, dat is toch de Bijbelse benaming van de hedendaagse economie, de ‘heb-god’? In het Eerste Testament heten die goden Baäls, onze ‘heren en meesters’, letterlijk: onze bezitters.
Ons wordt voortdurend aangepraat dat van die economie en de vrije markt heel ons welzijn afhangt! Daarvoor ontvangen grote concerns vrijstelling van dividendbelasting. Goed voor de werkgelegenheid wordt beweerd en daarmee de protesteerders de mond gesnoerd.
Nee, het is helemaal niet zo dat het Jodendom en in diens voetspoor ons christendom een eengodendom zouden voorstaan. De wereld barst van de goden, die onze onderwerping vragen. Het frappante, het uiterst ongewone is nu juist, dat alleen diegene die de wereld doorziet als onderworpen aan die ‘bezits-machten’, het verrassende van de ‘stem in het gebeuren’ begrijpen kan. Israël, zuchtend onder de gesels van de Egyptische zonnegod-met-zijn-farao, hoort een stem: *breek op, ga weg, kom hierheen naar het beloofde land!*

Onlangs zag ik in het Tv-programma “Kijken in de ziel” de bekende dominee Orlando Bottenbley, een pooslang baptistenpredikant in Drachten. Hij vergrootte door zijn prediking de gemeente van 60 kerkgangers naar 4500! Zelfs Coen Verbaak was uitermate verbaasd dat dát nog gebeurt in een tijd van kerkverlating. De predikant maakte nog eens duidelijk dat de wereld in zes dagen is ontstaan en hij zegt het met dezelfde aanstekelijke lach als die onze premier Rutte zo vaak siert, waardoor hij met alles lijkt weg te komen.
Ik kan mij voorstellen dat mensen in Drachten er ook door aangestoken worden. Het wekt de indruk van een enorme positiviteit. Maar zijn uitleg is één-dimensionaal en verschrikkelijk plat. Ik zal dat proberen uit te leggen.
Immers, wat beweert het scheppingsverhaal als feitelijk gebeuren? Dat God de wereld in zes dagen heeft gemaakt. “Welk een geweldig God!” Meer niet! Willem Barnard noemt die zienswijze een proces-verbaal (een letterlijk verslag) en hij zet dat *tegenover* het omgekeerde: een verbaal proces (een verrassend gebeuren in verhaalvorm). Als verbaal proces maakt de schrijver van het scheppingsverhaal een belangrijk verschijnsel inzichtelijk, nl. dat zon, maan en sterren, bomen, land en water, bij de omringende volken gódenmachten, tot schepselen zijn gemaakt, tot **dienaren** in het proces van humaniteit dat deze unieke Israël-God begonnen is en ook zou moeten worden uitgevoerd door de mens die op Hem lijkt. De mens, de Adam, is dus niet een feitelijke eerste mens, maar de kómende nieuwe mens, de messiaanse mens. Zo worden de Baäls, de heb-goden tot dienaren der humaniteit! In het scheppingsverhaal als proces-verbaal hóór je dat helemaal niet! Daarom noem ik dat: plat!

Het Jodendom wordt wel eens het geloof van volwassen mensen genoemd. Ik denk dat dat ook geldt voor de Jezusbeweging. Het betekent dat wij het geloof niet afschrijven als iets dat voorbij is. Maar dat gebeurt ondertussen wel! “Eerst geloofden wij niet meer in goden, maar in één God. Nu hebben we zelfs helemaal geen God meer nodig”. We doppen zogenaamd onze eigen boontjes. Ondertussen zijn wij bijna allemaal onderworpen aan al die hedendaagse machten, die ons leven beheersen en kapot maken.
In het geloof gaat het nog steeds om *de vreemde stem in het gebeuren* die ons wegtrekt uit de zuigkracht van de machten om ons heen, die de humaniteit vernielen. De kerk zou daarin een sleutelrol kunnen spelen als zij zich zou laten horen in de beslissende keuze voor God of mammon! Thát is the question! Maar die gemeenten van Bottenbley en vele anderen horen dit helemaal niet, wat m.i. fataal is! En zo wordt niet duidelijk dat Christus Heer der machten is. En het is dus heel verontrustend dat wij als kerken die machten ongemoeid hun gang laten gaan en daardoor voluit eer bewijzen!

Chris Mondt

Bij de cover

Voor de omslag van dit nummer van Woord&Daad hebben we gekozen voor een prachtig schilderij van Chagall uit 1956. Het is het verhaal van de schepping, een onderwerp dat menigmaal in Woord&Daad aan de orde komt. Zo schreef Geurt Baerends in het mei nummer (pag. 4: Het woord is aan…) een heel mooi artikel over de kwetsbaarheid van de schepping.En Piet Oosting schreef er over in datzelfde nummer in zijn bijdrage ‘Geen beeld, wel geluid’.

In de plaat van Chagall wordt de mens door een engel het beeld in gedragen. Het beeld is omgeven door een groot aantal symbolische details. Mozes die de Thora ontvangt, de ladder van Jacob, een jong gezin met een pasgeboren kind, natuurlijk ook de duif en de vis, en een visioen van de kruisdood van Christus. En nog veel meer details om te ontdekken! Wie meer wil weten kan bij Google terecht onder de verwijzing “Schilderijen Scheppingsverhaal Chagall”.

AvdH (red.)

Afscheid van Forum

Om gezondheidsredenen houdt Jan Burgers, eigenaar en hoofdredacteur van Forum, er mee op. We hadden prettige contacten met het lokale blad en van tijd tot tijd werd er een aardig artikel over onze kerk en haar activiteiten geplaatst. Graag hadden wij de contacten nog verder geïntensiveerd om onze plaats in de dorpsgemeenschap levend te houden. Wie zijn wij, waar staan wij voor?

De rol van Forum wordt overgenomen door de MooiSonenBreugel Krant, het andere lokale, gratis nieuwsblad. We hopen onze contacten met deze krant voort te zetten en uit te bouwen. We hebben Jan Burgers bedankt voor zijn inzet en hem een goede tijd toegewenst.

In een van de laatste nummers van Forum (5 juni jl.) werden nog twee van onze gemeenteleden genoemd. Een mooi artikel over *Dirk Grevink*, die jarenlang voorzitter was van de Stichting Belangenbehartiging Mantelzorgers Son en Breugel. Dirk is namens de protestantse gemeente vanaf het begin in 2007 betrokken geweest bij het platform dat de (burgerlijke) gemeente adviseerde over de praktische ondersteuning van de mantelzorgers. Voor deze mensen en andere vrijwilligers is niet altijd voldoende aandacht en Dirk heeft zich beijverd om hier meer begrip en steun voor te krijgen. Na 10 jaar legt Dirk het voorzitterschap neer. “Het is tijd dat anderen het overnemen. Maar er is nog een hele weg te gaan…”

Dirk, ook namens onze gemeenschap, bedankt voor je trouwe, jarenlange inzet!

In hetzelfde nummer werd nog een andere activiteit van onze gemeente genoemd: de maandelijkse koffieochtend georganiseerd door *Els Voogd*. Een aardige foto erbij met o.a. Henk Sulsters, maar die kwam toevallig langs voor een andere klus… Els, aan jou de eer dus!

AvdH (red.)

Dirk Grevink

Gezocht:

Secretaris en notulist(e)
van ’t Hemeltje

Stichting Diaconaal Inloophuis ’t Hemeltje

In ’t Hemeltje, (Hemelrijken 117 in Eindhoven) vinden iedere middag tientallen dak- en thuisloze mensen hun warme huiskamer. Dit huis heet voluit Diaconaal Inloophuis ’t Hemeltje en is opgericht en wordt gedragen door de kerken uit de Regio Eindhoven.

De huidige secretaris van het Algemeen- en van het Dagelijks Bestuur heeft in 2019 drie ambtstermijnen voltooid en is dan in die functie niet herbenoembaar.

De functie van secretaris heeft veel boeiende aspecten maar vraagt veel tijd. We overwegen de functie op te splitsen in secretaris en notulist(e). Beide functies *samen* vergen een inzet van tweeënhalf dagdeel per week. Bij een opsplitsing wordt dit ongeveer gehalveerd tot één à anderhalf dagdeel per week per functie. De functies bieden een ruime mogelijkheid voor contacten binnen het opvangwerk in Eindhoven.
Een gedetailleerde taakomschrijving is beschikbaar.

Als u zich geroepen voelt, of vragen heeft, kunt u reageren op
secretariaat@inloophuishemeltje.nl
https://www.inloophuishemeltje.nl

Beste familie, vrienden, buren en collega’s

Wie zin en tijd heeft is van harte welkom bij de presentatie van mijn nieuwe boek: ‘In het hart van de storm’. Het boek bevat verhalen over een profeet met de naam Eliza. In het eerste hoofdstuk ontdekt Eliza dat hij profeet moet worden. In de negen volgende verhalen wordt zijn invulling van het profeetschap gevolgd door de ogen van mensen die met hem in aanraking komen. Mensen in hun dagelijks leven vol zorgen en beslommeringen, ieder met een eigen kijk op de profeet en soms met gemengde gevoelens voor hem. In het slothoofdstuk kijkt Eliza, stervende, terug op zijn leven.

De presentatie vindt plaats op *vrijdag 14 september om 19.30 uur* in de bibliotheek filiaal Vaartbroek. Het adres is: Tarwelaan 56. Er zijn voldoende gratis parkeerplaatsen.

Informatie vind je op de website van uitgeverij Van Warven
Het boek is ook te verkrijgen via alle boekhandels en via Internet.

Hartelijke groet,

Berthilde

Moederschap

Zoals je naar je één uur
jonge kindje kijkt, het opneemt,
zachtjes wiegt, tegen je aan houdt,
koestert, voorzichtig het donshaar
beroert, het met zoveel woorden
zwijgend teruglegt en
welterusten zegt

Zoals je naar je ouder dan
oude moeder kijkt, haar rechtzet
zonder woorden, zachtjes wiegt tegen
je aan, haar zilverwitte haar schikt
en haar wang aandachtig streelt,
om haar weer terug te geven
aan haar huis van slaap

Zo heb ik jou gezien
heb ik je opgeschreven
twee ogenblikken jij
in de herhaling van
eenmalig leven

Kees Hermis

Uit: Het jij-syndroom
Uitgeverij Liverse, Dordrecht, 2018

Theologisch elftal

De toegenomen openheid en nieuwsgierigheid naar het christelijk geloof die Yvonne Zonderop beschrijft in haar boek, wordt herkend door Alain Verheij en Claartje Kruijff. 'We kunnen het maar beter serieus nemen.'

Yvonne Zonderop breekt in haar net verschenen boek 'Ongelofelijk' een lans voor godsdienst en in het bijzonder voor het christelijk geloof. Ze wijst op de inspirerende werking van Bijbelverhalen en richt zich met name op de cultuurvormende kracht van het geloof en de waarden die het koestert. Bovendien is geloven niet 'dom' zoals een nog altijd salonfähige mening wil, maar intellectueel en spiritueel uitdagend. Zonderop ziet een nieuwe generatie opkomen voor wie het massaal afgedankte geloof niet meer besmet is met de frustraties van vroeger. Is de tijd inderdaad rijp voor een onbevangen, open benadering van het christelijk geloof in een postchristelijk land als Nederland?

Alain Verheij, schrijver en blogger: "We dachten dat met het badwater van de verzuiling ook het kind van de religie was weggegooid. Niets blijkt minder waar. Religie is here to stay. We kunnen het maar beter serieus nemen, ook de witte bestuurders die zich er geen raad mee weten en het nog altijd beschouwen als een verdwijnend maar storend fenomeen. Dat komt natuurlijk aan de ene kant door immigratie van moslims en christenen."

We nemen allebei een nieuwe generatie waar, die geen allergie meer heeft ten opzichte van religie
Alain Verheij

"Maar kijk ook eens naar de grachtengordel: De Balie in Amsterdam zat vorige week bomvol hoogopgeleide, linkse intellectuelen die vol interesse Zonderops boekpresentatie bijwoonden. Hadden we twintig jaar geleden gedacht dat we zoiets in 2018 zouden meemaken?"

Verheij heeft Zonderops boek in één ruk uitgelezen. Hij heeft geregeld contact met de schrijfster omdat er een belangrijke parallel zit tussen haar boek en het zijne dat binnenkort verschijnt. "We nemen allebei een nieuwe generatie waar, die geen allergie meer heeft ten opzichte van religie. Dat betekent overigens dat er geen negatief, maar ook geen positief beeld van het geloof is. Ik probeer in mijn boek het christelijk geloof aan dat publiek uit te leggen, waarmee ik in feite in het gat spring dat Zonderop aanwijst."

OPENHEID

Claartje Kruijff, Theoloog des Vaderlands en voorganger in de Dominicuskerk in Amsterdam herkent net als Zonderop een veel grotere openheid en nieuwsgierigheid naar het christelijke geloof dan pakweg vijftien jaar geleden. "Een openheid die overigens kan grenzen aan onverschilligheid. Jij gelooft? Wat interessant. Maar goed, jij je ding en verder even goeie vrienden."
"Ik herken echter wel een grote hunkering naar zin, betekenis, inspiratie en hoop. Dus als Zonderop het heeft over een gat van spirituele leegte, dan herken ik dat wel ja. Er leven grote vragen: wat is mijn plaats in de wereld, hoe verhoud ik me tot de klimaatcrisis, tot vluchtelingen, hoe leef ik met moeilijke gevoelens en met mijn eigen kwetsbaarheid? Hoe ga ik om met schuld, hoe kan ik vergeven? Ik zie mensen met Allerzielen weer hun toevlucht nemen tot de oude kerkelijke herdenkingsrituelen. Het christelijk geloof biedt een schat aan eeuwenoude diepe wijsheid, verhalen en rituelen die mensen weer beginnen te ontdekken, maar waar we te lang omheen zijn gelopen."

De kerk seculariseert, terwijl je buiten de kerk steeds meer spiritualiteit aantreft.
Claartje Kruijff

Verheij: "En natuurlijk is er al veel langer openheid voor religie. Maar dan vooral zolang die uit het verre Oosten komt. Zonderop wijst erop dat in Silicon Valley, de intellectuele, technologische en progressieve voorhoede van het Westen, geen manager is die niet aan mindfulness of zenmeditatie doet. 'Anders houden ze het niet vol'. De behoefte aan religie is er wel degelijk. Maar we zijn nog wat terughoudend om onze eigen christelijke roots daarvoor aan te wenden."

Kruijff: "En met alle waardering die ik voor de verwesterde vorm van oosterse spiritualiteit heb: die is vooral gefocust op het individu en zijn of haar geluk. Ze leren je hoe je balans in het leven kunt vinden en hoe je je goed voelt, maar gaan minder over ethiek en bieden geen collectief verhaal. Ze leren je minder je verantwoordelijkheid in de wereld te nemen. Ik denk dat juist daar het christendom een aanvulling kan zijn op een te veel naar binnen gekeerde spiritualiteit."

"Het aardige vind ik dat ik steeds meer common ground binnen en buiten de kerk zie. De kerk seculariseert, terwijl je buiten de kerk steeds meer spiritualiteit aantreft. Dat raakt elkaar in een gedeelde ruimte van vragen."

DE CHRISTELIJKE TRADITIE ALS ONOPGEEFBARE CULTUURVORMENDE KRACHT: DAT WAS TOCH EEN POPULISTISCHE INZET?

Verheij: "Die populistische heimwee herken ik wel hoor. 'Wie waren wij nog maar? Dat had toch met het christendom te maken?' Het probleem is dat Wilders, Baudet of iemand als Halbe Zijlstra dat christelijke niet laden op zo'n manier dat je als christen zegt: 'Ja, nu voel ik me vertegenwoordigd.' Dat doet Zonderop wel. Barmhartigheid, de waarde zien van ieder mens. Ook maakt ze terecht duidelijk dat het christelijke geloof altijd een interne pluriformiteit en dialoog heeft gekend. Eindelijk iemand uit onverdachte hoek die verkondigt dat het geloof echt iets anders is dan een set metafysische onveranderlijke opvattingen waaraan een rij starre leefregels is gekoppeld."

Kruijff: "De ruimte die er nu weer is om het christelijke verhaal te vertellen wordt ook gevuld door mensen die het joods-christelijke verhaal misbruiken. Die vergeten dat het in die verhalen niet alleen om bevestiging van je eigen identiteit gaat, maar juist over hoe jij je verhoudt tot de ander, tot de vreemdeling. Dus ik zou zeggen, laten we als christenen de ruimte die er is gebruiken om juist een ander verhaal, een tegenverhaal te vertellen. Dat kan dus ook een kritisch tegengeluid in de samenleving zijn."

"Ik ben positiever dan Zonderop over de rol van kerken hierin. Of het nu in traditionele vorm of in een nieuwe hoedanigheid is, kerken zijn toch plekken waar je gemeenschap oefent.
Ze hebben een belangrijke morele publieke stem. In een tijd waarin mensen van alle gemeenschap zijn losgezongen en eenzaam zijn geworden, zou de rol van kerken nog wel eens erg belangrijk kunnen zijn."

Uit: Trouw, 26 april 2018

Elders in dit nummer, in mijn bijdrage 'Profetie; de religieuze mens tot de orde geroepen' maak ik een korte kritische kanttekening bij het boek 'Ongelofelijk' van Yvonne Zonderop. Om lezers, die dat boek niet gelezen hebben wat uitgebreider te informeren, plaatsen we hier een artikel uit Trouw.
Het boek van Alain Verheij, waarvan daarin sprake is, is inmiddels verschenen ('God en ik'); in de NRC van 25-07 jl. verscheen een recensie.
Het zal u niet verbazen, dat u de boeken wat mij betreft ongelezen kunt laten. De schrijvers wekken niet de indruk in hun lectuur ter voorbereiding op hun geschrijf, mensen als Barth (zijn 'nee' tegen natuurlijke religie) en Bonhoeffer ('areligieus christendom') te hebben meegenomen.

P.H.O. (red.)

BEDANKT

Het is alweer enige tijd geleden dat ik na ontslag uit het ziekenhuis werd verrast met een mooi boeket uit de dienst. Hiervoor mijn hartelijke dank.

Wil Maas

Ja prachtig!
in dit tijdperk
nu al vijf en tachtig,
en dan bloemen van de kerk.
heb goed op ze gelet
voorzichtig in een vaas gezet
Ze staan er fleurig bij
gemeente u maakte me blij.

Pim de Graaf

Evensong in de Cathrien

Zondag 16 september 2018
Lezing om 16.00 uur
Evensong om 17.00 uur
Capella Vesperale
o.l.v. Kees Doevendans
Gerard Habraken, organist
Dr. Hanna Rijken, voorganger

Stichting Oecumenische KoorVespers Eindhoven
p/a Lenningenhof 18, 5625 NT Eindhoven, Tel 040-2480502

Op *zondag 16 september* starten wij ons Vesperseizoen met een bijzondere middag: om 16.00 uur doet dr. Hanna Rijken de aftrap voor het nieuwe seizoen met een lezing over de Choral Evensong in Nederland. Dr Rijken is onlangs gepromoveerd op het proefschrift 'My Soul Doth Magnify, the appropriation of the Anglican Choral Evensong in the Dutch context'.

Na de lezing volgt een korte pauze, waarna de Evensong om 17.00 uur aanvangt met als voorganger Hanna Rijken.

De lezingen voor deze zondag zijn gekozen uit het Anglicaanse Leesrooster: Exodus 18, 13-26 en Matteus 7, 1-14.
De gezongen Psalmen zijn deze keer twee selecties uit Psalm 119: 73-88 en 105-120 op chants van Alfred Madeley Richardson en Arthur Henry Mann (voor beide chants is de doxologie bewerkt door Ton Meijer).

De muzikale invulling van de Evensong is verder als volgt. Het Magnificat en Nunc Dimittis komen uit The Short Service van Orlando Gibbons. Het processielied is "Come, Holy Ghost". Het zondagslied is "Wees Gij mijn toevlucht" en het slotlied is "Guide me, o thou great Redeemer". Daarnaast wordt het anthem "Lord, make me to know" van William Byrd gezongen. De vaste gezongen gebeden zijn van Simon Mold, bewerkt door Ton Meijer.

De Evensong wordt geopend en afgesloten met orgelspel. Vooraf: Prelude, William Byrd (1543-1623)
en Ground, Orlando Gibbons (1583-1625). Achteraf: Voluntary, Orlando Gibbons (1583-1625).

De Capella Vesperale verzorgt de gezongen onderdelen van de Evensong, onder leiding van Kees Doevendans. Het orgel wordt bespeeld door Gerard Habraken. De voorganger is dr. Hanna Rijken.

Voor informatie over de volgende Evensong verwijzen wij naar onze website www.capellavesperale.nl
Informatie over de orde van dienst kunt u een week voorafgaand aan de dienst vinden op dezelfde website.

Uit de Gemeente

Kerkdiensten

KERKDIENSTEN ST.-OEDENRODE

09 september	10.00 uur:	Mw. ds. W. van Seventer Dienst van Schrift en Tafel
16 september	10.00 uur:	Mw. ds. B. van Litsenburg
30 september	10.00 uur:	Mw. ds. E. van Iperen
14 oktober	10.00 uur:	Ds. M.J. Op den Brouw
28 oktober	10.00 uur:	Ds. G. Baerends Bijbelzondag
11 november	10.00 uur:	Mw. ds. B. van Litsenburg
25 november	10.00 uur:	Ds. G. Baerends Dienst van Schrift en Tafel
09 december	10.00 uur:	Ds. D. Strasser m.m.v. Jubilate
23 december	10.00 uur:	GEEN DIENST
25 december	10.00 uur:	Ochtendgebed
30 december	10.00 uur	Ds. G. Baerends

KERKDIENSTEN SON

02 september	10.00 uur:	Ochtendgebed Startzondag m.m.v. de cantorij
23 september	10.00 uur:	Mw. J. Nieuwenhuizen
07 oktober	10.00 uur:	Ds. D. Strasser
21 oktober	10.00 uur:	Ds. Chr. Mondt Dienst van Schrift en Tafel
04 november	10.00 uur:	Gedenken overledenen m.m.v. de cantorij
18 november	10.00 uur:	Mw. ds. E. van Iperen
02 december	10.00 uur:	Mw. J. Nieuwenhuizen
16 december	10.00 uur:	Ds. O.O. Grevink
24 december	**21.00 uur:**	Mw. J. Nieuwenhuizen

Familieberichten

OVERLEDEN

03 mei	Mw. Grimbel du Bois-Hendriks, Rijnlaan 11, 5691 JE Son, 91 jaar
01 juni	Mw. M. de Boer, Europalaan 2 a 16, 5691 EN Son, 89 jaar
29 juni	Mw. A. de Kloet-Baars, Keizersmantellaan 29, 5691 RH Son, 86 jaar
30 juni	Dhr. F. Blikkendaal, Europalaan 2 a 22, 5691 EN Son, 97 jaar
17 augustus	Dhr. L.M. van der Wal, Odendael 326, St.-Oedenrode, 82 jaar

Laten wij meeleven met de nabestaanden en hen dragen in onze gebeden.

LOKALE OMROEP SON EN BREUGEL 'DE EENHEID'

Diensten in Son worden uitgezonden op het UPC kabelnet FM 94,4 MHz en via het Internet: www.kerkomroep.nl

CONTACTADRESSEN

KINDERNEVENDIENST
Mw. J.R. Venekamp, Zandoogjelaan 11, 5691 RJ Son, tel. 0499-463602.

Wegwijzer

KERKGEBOUWEN
Kerk van de Eenheid in Christus, Zandstraat 26, Son, tel. 0499-477757.
Beheerder: dhr. P. Greijdanus, tel. 06-19546912.
Knoptorenkerk, Kerkdijk 8, St.-Oedenrode, tel. 0413-479067.
Contactpersoon voor gebruik of verhuur: dhr. P. de Koning,
Stichting 'Knoptorenkerk', tel. 06-23916912.

PREDIKANT
Ds. B. Stigter, tel. 0493-471474 of 06-25034543,
e-mail: baseline.he@upcmail.nl
Contact met de predikant: s.v.p. bellen met mw. N. van der Schouw,
tel. 0413-477914, of indien onbereikbaar mw. A. Boersma, tel. 0499-473870.

COÖRDINATOR KERKDIENSTEN
Mw. R. van der Lugt, tel. 0499-474227, e-mail: lugt.kerk@kpnmail.nl

KERKELIJK BUREAU
Postadres: Postbus 197, 5690 AD Son.
Het kerkelijk bureau is gevestigd in de kerk aan de Zandstraat in Son en is iedere donderdag geopend van 09.00-11.00 uur.

KERKENRAAD
Scriba: dhr. A. F. Vink,
tel. 06 239 565 20, e-mail: scribaat@pgsintoedenrodesonenbreugel.nl

AMBTSGROEP BEHEER
Secretariaat: Postbus 197, 5690 AD Son.
- De kerkelijke bijdragen kunnen worden overgemaakt naar bankrekening NL78 ABNA 0482 3701 65 t.n.v. de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel.
- Rekeningen kunnen worden gestuurd naar de penningmeester via het kerkelijk bureau.
- Wijzigingen in persoonsgegevens in verband met geboorte, huwelijk, overlijden of verhuizing s.v.p. doorgeven aan de ledenadministratie via het kerkelijk bureau. Een geboortekaartje of verhuisbericht is voldoende.

DIACONIE
Secretariaat: Postbus 197, 5690 AD Son.
Bankrekening: NL45 RABO 0148 2257 21 t.n.v. Diaconie van de Protestantse Gemeente, St.-Oedenrode, Son en Breugel.

Werkgroep Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO)
Bankrekening: NL79 INGB 0003 7524 98 t.n.v. Werkgroep ZWO te Son.

FAMILIEBERICHTEN
Voor plaatsing in dit blad op te geven aan dhr. T. Waanders, Hoogenberg 5, 5691 DN Son, tel. 0499-472721, of door toezending van geboortekaartje, huwelijksaankondiging of rouwannonce.

CONTACT
Voor vraag om contact en/of bezoek, om welke reden dan ook kunt u bellen:
Voor Son en Breugel: Mw. R. Grevink, tel. 0499-472914,
Mw. A. Kauffmann, tel. 0499-471879.
Voor Sint-Oedenrode: Mw. T. Siertsema, tel. 0413-287697.

HULPGROEP 'OMMEKAAR' ST.-OEDENRODE
Verricht hand- en spandiensten. Telefonisch te bereiken:
maandag van 09.30-10.30 uur, tel. 0413-472066 (b.g.g. 0413-474765) en
donderdag van 12.30-13.30 uur, tel. 0413-474765 (b.g.g. 0413-472066).

WEBSITE GEMEENTE
www.pgsintoedenrodesonenbreugel.nl

OECUMENISCHE WERKGROEP SON & BREUGEL
Dhr. R. Rabbers, tel. 0499-475887, e-mail: penr.rabbers@kpnmail.nl.

INTERKERKELIJK DIACONAAL OVERLEG
Mw. Chr. Drubbel, e-mail: chrisdrubbel@gmail.com

VRIJWILLIGERSSTEUNPUNT
Bereikbaar via het CMD, tel. 0499-491491 (op werkdagen van 10.00-14.00 uur), of via e-mail: vrijwilligerssteunpunt@levgroep.nl
U kunt een afspraak maken met één van de medewerkers of binnenlopen tijdens het spreekuur (woensdagmiddag van 13.00-15.00 uur in het CMD, Europalaan 2).

ARM-IN-ARM GROEP
Mw. D. van den Nieuwenhuijzen, tel. 0499-475697.